
اقتصاد کلان

تألیف:

چارلز اروینگ جونز

ترجمه:

دکتر اسدالدین جهانگرد

عضو هیأت علمی و استاد علامه طباطبائی

مهدی برامت‌فر

www.ketab.ir

- سرشناسی: چارلز اروینگ جونز
Jones, Charles Irving
عنوان و نام پدیدآور: چارلز اروینگ جونز؛ نویسنده چارلز ای جونز؛ مترجمان اسفندیار جهانگرد؛ مهدی، کرامت فر.
مشخصات نشر: تهران: نگاه علامه طباطبائی، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ۶۹۳ ص.
فروست: انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی، ۱۳۹۵.
شابک: ۹۶۴-۹۶۴-۲۱۷-۱۶۹-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
عنوان به انگلیسی: Macroeconomics., 2008.
موضوع: اقتصاد کلان
شناسه افزوده: جهانگرد، اسفندیار، ۱۳۵۰- مترجم
شناسه افزوده: کرامت فر، مهدی، مترجم
شناسه افزوده: دانشگاه علامه طباطبائی
شناسه افزوده: Allame Tabatabaee University
رده بندی کنگره: HB۱۷۲/۵/ج۹/۱۳۹۴
رده بندی دیویی: ۳۳۹
شماره کتابشناسی ملی: ۳۹۴۴۰۷۰

اقتصاد کلان

تألیف:

چارلز اروینگ جونز

ترجمه:

د.د. سفندیار جهانگرد

مهدی کامت‌فر

زیر نظر معاونت پژوهشی دانشگاه

شاپک: ۹-۱۶۹-۲۱۷-۴۰۴-۹۰۲۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مرکز چاپ و انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی

شمارگان: ۵۰۰ طراح جلد: سمیرا حاجی‌گلدی

صفحه‌آرا: فریده دیوباد ویراستار: مرگان فرجی

سازمان مرکزی: تهران، دهکده المپیک، تقاطع شهید همت، جنب پارک فرهنگ

صندوق پستی: ۱۵۸۱۵/۳۴۸۷ چاپ اول ۱۳۹۴ قیمت: ۳۰۰۰۰۰ ریال

فهرست

پیشگفتار
پیشگفتار مترجمان

بخش اول: مقدمات

۳	فصل اول: مقدمه ای بر اقتصاد کلان
۵	اقتصاد کلان چیست؟
۹	چگونگی بررسی پرسش های کلیدی توسط اقتصاد کلان
۱۲	نمای کلی کتاب
۱۲	بلندمدت
۱۳	کوتاه مدت
۱۴	موضوعاتی برای آینده
۱۵	خلاصه
۱۷	فصل دوم: اندازه گیری اقتصاد کلان
۱۹	مقدمه
۲۰	سنجش و اندازه گیری وضعیت اقتصاد
۲۰	تولید = مخارج = درآمد
۲۲	محاسبه تولید ناخالص داخلی براساس روش مخارج
۲۷	محاسبه تولید ناخالص داخلی براساس روش درآمد
۲۹	محاسبه تولید ناخالص داخلی براساس روش تولید
۳۰	چه افلامی در GDP وارد می شوند؟
۳۲	محاسبه تغییرات طی زمان
۳۳	مثالی ساده: زمانی که GDP واقعی تغییر نمی کند
۳۴	نمونه دیگر: زمانی که GDP واقعی تغییر می کند
۳۵	شاخص های کمی: لاسپیرز، پاشه و فیشر
۳۷	شاخص های قیمت و تورم

۳۸	به کارگیری داده‌های وزن‌دهی شده
۳۸	مقایسه عملکرد اقتصادی میان کشورها
۴۱	خلاصه

بخش دوم: بلندمدت

۴۵	فصل سوم: مروری بر رشد اقتصادی بلندمدت
۴۷	مقدمه
۴۸	رشد در بازه بسیار بلندمدت
۵۰	رشد اقتصادی مدرن
۵۰	تعریف رشد اقتصادی
۵۲	مثالی از نرخ رشد جمعیت
۵۴	فactors ۷۰ و مقیاس نسبت
۵۷	GD، ایالات متحده در مقیاس نسبت
۵۸	محاسبه نرخ‌های رشد
۶۰	رشد مدرن در برابر سایر کشورها
۶۲	نمونه‌ای وسیع‌تر از کشورها
۶۵	برخی ویژگی‌های کاربرد نرخ‌های رشد
۶۸	هزینه‌های رشد اقتصادی
۶۹	نقشه راه بلندمدت
۷۰	خلاصه
۷۳	فصل چهارم: الگوی برای تولید
۷۵	مقدمه
۷۶	مدلی برای تولید
۷۷	ساخت مدل
۷۹	تخصیص منابع
۸۳	حل مدل: تعادل عمومی
۸۵	تفسیر راه‌حل مدل
۸۸	تحلیل مدل تولید
۹۰	محاسبه مدل با استفاده از داده‌ها
۹۶	تفاوت‌های بهره‌وری: بهبود برآزش مدل
۱۰۱	شناخت تفاوت‌های TFP
۱۰۲	سرمایه انسانی
۱۰۳	تکنولوژی
۱۰۴	نهاده‌ها
۱۰۸	ارزیابی مدل تولید

۱۰۹.....	خلاصه.....
۱۱۱.....	فصل پنجم: الگوی رشد سولو.....
۱۱۳.....	مقدمه.....
۱۱۴.....	ساخت مدل.....
۱۱۵.....	تولید.....
۱۱۶.....	انباشت سرمایه.....
۱۱۹.....	نیروی کار.....
۱۱۹.....	سرمایه گذاری.....
۱۱۹.....	خلاصه مدل.....
۱۲۱.....	قیمت ها و نرخ بهره حقیقی.....
۱۲۳.....	حل مدل سولو.....
۱۲۵.....	به کارگیری نمودار سوا.....
۱۲۶.....	تولید و مصرف در نمودار سولو.....
۱۲۷.....	محاسبه ریاضی وضعیت پیدار.....
۱۳۰.....	بررسی داده ها با استفاده از مدل سولو.....
۱۳۰.....	نسبت سرمایه به تولید.....
۱۳۱.....	تفاوت در نسبت نیروی کار به تولید.....
۱۳۳.....	شناخت وضعیت متعادل.....
۱۳۴.....	رشد اقتصادی در مدل سولو.....
۱۳۵.....	بازگشت به مزرعه خانوادگی.....
۱۳۶.....	برخی آزمایش های اقتصادی.....
۱۳۶.....	افزایش در نرخ سرمایه گذاری.....
۱۳۹.....	افزایش نرخ استهلاك.....
۱۴۲.....	اصل پویایی های مسیر انتقال.....
۱۴۳.....	درک تفاوت های نرخ رشد.....
۱۴۷.....	قوت ها و ضعف های مدل.....
۱۴۹.....	خلاصه.....
۱۵۱.....	فصل ششم: رشد و ایده ها.....
۱۵۳.....	مقدمه.....
۱۵۴.....	اقتصاد اندیشه ها.....
۱۵۴.....	ایده ها.....
۱۵۵.....	رقابت ناپذیری.....
۱۵۷.....	بازده های فزاینده.....
۱۶۰.....	مشکلات مرتبط با رقابت خالص.....
۱۶۵.....	مدل رومر.....

۱۶۹	حل مدل رومر.....
۱۷۱	چرا در مدل رومر رشد وجود دارد؟.....
۱۷۳	رشد متعادل.....
۱۷۴	آزمایش‌هایی در مدل رومر.....
۱۷۷	اثر رشد در برابر اثر سطح.....
۱۷۸	جمع‌بندی مدل رومر.....
۱۷۸	ترکیب مدل سولو و رومر.....
۱۷۹	حسابداری رشد.....
۱۸۳	نتیجه بررسی رشد بلندمدت.....
۱۸۴	الحاقه‌ای بر مدل‌های سولو و رومر.....
۱۸۵	خاتمه.....
۱۸۶	ترکیب مدل سولو و مدل رومر.....
۱۸۶	ساخت مدل مرکب.....
۱۸۷	حل مدل مرکب.....
۱۸۸	رشد بلندمدت.....
۱۹۰	تولید سرانه.....
۱۹۱	پویایی‌های انتقال.....
۱۹۵	فصل هفتم: بازار نیروی کار، دستمزد و بیکاری
۱۹۷	مقدمه.....
۱۹۸	بازار نیروی کار ایالات متحده.....
۲۰۱	پویایی‌های بازار کار.....
۲۰۳	عرضه و تقاضا.....
۲۰۴	تغییر در عرضه نیروی کار.....
۲۰۶	تغییر در تقاضای نیروی کار.....
۲۰۷	چسبندگی دستمزد.....
۲۰۹	انواع مختلف بیکاری.....
۲۱۱	بازار نیروی کار در دنیا.....
۲۱۳	ساعات کاری.....
۲۱۵	سرمایه انسانی شما چقدر می‌ارزد؟.....
۲۱۶	ارزش تنزیل شده حال.....
۲۱۸	سرمایه انسانی شما.....
۲۱۹	بازده افزایشی تحصیلات.....
۲۲۲	خلاصه.....

۲۲۳	فصل هشتم: تورم.....
۲۲۵	مقدمه.....
۲۲۹	نظریه مقداری پول.....
۲۳۰	معیارهای اندازه گیری عرضه پول.....
۲۳۲	رابطه مقداری.....
۲۳۲	دوگانگی کلاسیک، سرعت ثابت و بانک مرکزی.....
۲۳۳	نظریه مقداری برای سطح قیمت ها.....
۲۳۴	نظریه مقداری برای تورم.....
۲۳۷	بازبینی دوگانگی کلاسیک.....
۲۳۹	نرخ های بهره ای و واقعی.....
۲۴۲	هزینه ها - تورم.....
۲۴۶	علل مالی تورم های زیاد.....
۲۴۶	مالیات تورمی.....
۲۵۰	تورم عظیم دهه ۱۹۷۰.....
۲۵۱	خلاصه.....

بخش سوم: کوتاه مدت

۲۵۵	فصل نهم: مقدمه ای بر کوتاه مدت.....
۲۵۷	مقدمه.....
۲۵۷	بلندمدت، کوتاه مدت و نوسانات.....
۲۵۸	روندها و نوسانات.....
۲۶۰	تولید کوتاه مدت در ایالات متحده.....
۲۶۴	اندازه گیری تولید بالقوه.....
۲۶۵	نرخ تورم.....
۲۶۵	مدل کوتاه مدت.....
۲۶۷	نموداری برای مدل کوتاه مدت.....
۲۶۹	مدل کوتاه مدت چگونه عمل می کند.....
۲۷۰	برآزش تجربی منحنی فیلپس.....
۲۷۱	خلاصه.....
۲۷۱	قانون اوکان: تولید و بیکاری.....
۲۷۵	تکمیل جزئیات.....
۲۷۵	خلاصه.....

۲۷۷	فصل دهم: مروری اجمالی بر کساد بزرگ.....
۲۷۹	مقدمه.....
۲۸۱	شوک های اخیر اقتصاد کلان.....
۲۸۱	قیمت مسکن.....

۲۸۲	مازاد عرضه پس انداز جهانی
۲۸۳	وام های بدون پشتوانه و افزایش نرخ های بهره
۲۸۵	آشفته گی مالی ۲۰۰۷ تا ۲۰۰۹
۲۸۸	قیمت نفت
۲۹۰	نتایج کلان
۲۹۱	مقایسه با رکودهای پیشین
۲۹۳	تورم
۲۹۵	بقیه دنیا
۲۹۷	برخی مبانی اقتصاد مالی
۲۹۷	ترازنامه
۲۹۹	نسبت بدهی به دارایی
۳۰۱	مجموعه بانک ها و بحران نقدینگی
۳۰۲	پرسش بحران مال به شکل خلاصه
۳۰۴	خلاصه
۳۰۵	فصل یازدهم: مباحثی خاص
۳۰۷	مقدمه
۳۰۹	ساخت مدل اقتصادی
۳۱۰	مصرف و دوستان!
۳۱۱	رابطه سرمایه گذاری
۳۱۳	استخراج منحنی IS
۳۱۶	استفاده از منحنی IS
۳۱۶	منحنی IS پایه
۳۱۷	اثر تغییر در نرخ بهره
۳۱۹	شوگ تقاضای کل
۳۲۱	شوگ تولید بالقوه
۳۲۲	دیگر آزمایشها
۳۲۳	پایه های اقتصاد خرد برای منحنی IS
۳۲۳	مصرف
۳۲۷	اثرات تکاثری (ضریب فزاینده)
۳۲۹	سرمایه گذاری
۳۳۰	خریدهای دولت
۳۳۴	خالص صادرات
۳۳۵	نتیجه گیری
۳۳۵	خلاصه

۳۳۷	فصل دوازدهم: سیاست پولی و منحی فیلیس
۳۳۹	مقدمه
۳۴۰	منحی MP: سیاست پولی و نرخ های بهره
۳۴۲	از نرخ بهره اسمی تا نرخ بهره حقیقی
۳۴۴	نمودار IS-MP
۳۴۶	مثال: پایان حباب مسکن
۳۴۹	منحی فیلیس
۳۵۲	شوگ های قیمتی و منحی فیلیس
۳۵۴	تورم فشار هزینه و کشش تقاضا
۳۵۶	به کارگیری مدل کوتاه مدت
۳۵۷	تورم زدایی رالک
۳۶۰	تورم بزرگ مه ۱۹۷۰
۳۶۲	مدل کوتاه مدت به شکل بسیار خلاصه
۳۶۴	پایه های اقتصاد خرد: ساختار بوره تبسیده
۳۶۵	دوگانگی کلاسیک در کوتاه مدت
۳۶۹	پایه های اقتصاد خرد: چگونگی کنرا نرخ های بهره توسط بانک های مرکزی
۳۷۰	تغییر نرخ بهره
۳۷۱	چرا نرخ بهره به جای عرضه پول؟
۳۷۳	نتیجه گیری
۳۷۴	خلاصه
۳۷۵	فصل سیزدهم: سیاست های تثبیت و چارچوب عرضه و تقاضای کل
۳۷۷	مقدمه
۳۷۸	قواعد سیاست پولی و تقاضای کل
۳۷۹	منحی تقاضای کل
۳۸۱	حرکت در طول منحی تقاضای کل
۳۸۲	انتقال منحی تقاضای کل
۳۸۳	منحی عرضه کل
۳۸۴	چارچوب عرضه و تقاضای کل
۳۸۵	وضعیت پایدار
۳۸۵	نمودار عرضه و تقاضای کل
۳۸۷	رویدادهای اقتصاد کلان در چارچوب عرضه و تقاضای کل
۳۸۷	رویداد اول: شوگ تورمی
۳۹۳	رویداد دوم: تورم زدایی
۳۹۶	رویداد سوم: شوگ مثبت تقاضای کل
۴۰۱	تأملات بیشتر در باب شوگ های تقاضای کل
۴۰۴	شواهد تجربی

۴۰۴	پیش بینی نرخ اوراق قرضه فدرال
۴۰۶	حلقه های تورم- تولید
۴۱۰	سیاست پولی مدرن
۴۱۲	قواعد سیاست پولی پیچیده تر
۴۱۳	قواعد در برابر صلاح دید
۴۱۴	تناقض سیاست و انتظارات عقلایی
۴۱۶	مدیریت انتظارات در چارچوب مدل عرضه و تقاضای کل
۴۱۸	هدف گذاری تورم
۴۲۰	نتیجه
۴۲۱	خلاصه
۴۲۳	فصل چهاردهم: کسادی بزرگ و مدل کوتاه مدت
۴۲۵	مقدمه
۴۲۷	ملا- سات مالی در مدل کوتاه مدت
۴۲۷	اصطکاک های مالی
۴۲۸	اصطکاک های مالی در چارچوب IS-MP
۴۳۰	اصطکاک های مالی در چارچوب AS-AD
۴۳۳	خطرات تورم منفی
۴۳۷	واکنش های سیاستی بحران بدهی
۴۳۷	قاعده تیلور و سیاست پولی
۴۳۹	عرضه پول
۴۴۳	ترازنامه فدرال رزرو
۴۴۶	برنامه نجات دارایی های مالی مسئله دار
۴۴۶	محرك های مالی
۴۴۷	بحران بدهی اروپا
۴۴۷	تحول مالی
۴۵۲	نتیجه گیری
۴۵۳	خلاصه
۴۵۵	فصل پانزدهم: مدل های DSGE: مرز تحقیقات دور تجاری
۴۵۷	مقدمه
۴۵۸	تاریخچه مختصر مدلهای DSGE
۴۵۹	از چرخه های تجاری حقیقی تا DSGE
۴۶۰	متغیرهای درون زا
۴۶۱	شوکه ها
۴۶۱	ویژگی ها
۴۶۳	ریاضیات و مدل های DSGE

۴۶۳	 رویکردی قاعده مند به DSGE
۴۶۴	 تقاضای نیروی کار
۴۶۵	 عرضه نیروی کار
۴۶۶	 تعادل در بازار کار
۴۶۷	 استفاده از مدل DSGE ساختارمند
۴۶۷	 شوک منفی TFP
۴۶۹	 افزایش مالیات پرداختی بنگاه ها
۴۷۰	 افزایش خریدهای دولتی
۴۷۳	 معرفی سیاست پولی و بیکاری؛ دستمزدهای چسبنده
۴۷۵	 سیاست پولی - قیمت های چسبنده
۴۷۷	 درس های بازار کار در چارچوب مدل های DSGE
۴۷۸	 مدل های DSGE کمی
۴۷۹	 توابع محرک - واکنش
۴۸۱	 شوک بهره وری کل عامل تولید
۴۸۴	 شوک خریدهای دولتی
۴۸۵	 شوک اصطکاک مالی
۴۸۶	 نتیجه گیری
۴۸۷	 خلاصه

بخش چهارم: کاربرده و پایه های خرد

۴۹۱	 فصل شانزدهم: مصرف
۴۹۳	 مقدمه
۴۹۴	 مدل مصرف نئو کلاسیک
۴۹۴	 محدودیت بودجه بین دوره ای
۴۹۵	 مطلوبیت
۴۹۶	 انتخاب مصرف برای حداکثر سازی مطلوبیت
۴۹۸	 حل معادله اولر: لگاریتم مطلوبیت
۵۰۰	 حل معادله برای مصرف فعلی و آتی
۵۰۰	 اثر افزایش نرخ بهره بر مصرف
۵۰۱	 درس هایی از مدل نئو کلاسیک
۵۰۱	 نظریه درآمد دائمی
۵۰۳	 تعادل ریکاردویی
۵۰۴	 محدودیت های استقراض
۵۰۵	 مصرف به عنوان فرایند گام تصادفی
۵۰۷	 پس انداز احتیاطی
۵۰۷	 شواهد تجربی در رابطه با مصرف

۵۰۸	شواهد خانوارها در سطح خرد
۵۱۰	شواهد خانوارها در سطح کلان
۵۱۳	خلاصه
۵۱۵	فصل هفدهم: سرمایه گذاری
۵۱۷	مقدمه
۵۱۸	بنگاه‌ها چگونه تصمیمات سرمایه گذاری اتخاذ می کنند؟
۵۱۹	استدلال بر پایه معادله آربیتراژ
۵۲۱	هزینه استفاده کننده از سرمایه
۵۲۲	$MPK = R + \bar{d} - \frac{\Delta p_k}{p_k}$
۵۲۳	مثال: سرمایه گذاری و مالیات بر درآمد شرکت‌ها
۵۲۷	سرمایه مطلوب تا سرمایه گذاری
۵۲۹	بازار سهام و سرمایه گذاری مالی
۵۳۰	معادل آربیتراژ و قیمت سهام
۵۳۳	نسبت قیمت به مرده و حباب‌های بازار
۵۳۵	بازارهای کارا
۵۳۹	اجزای تشکیل دهنده سرمایه گذاری فیزیکی
۵۳۹	سرمایه گذاری مسکونی
۵۴۱	سرمایه گذاری در موجودی انبار
۵۴۳	خلاصه
۵۴۵	فصل هجدهم: دولت و اقتصاد کلان
۵۴۷	مقدمه
۵۴۸	درآمد و مخارج دولت ایالات متحده
۵۴۹	مخارج و درآمد طی زمان
۵۵۰	نسبت بدهی به GDP
۵۵۲	شواهد بین‌المللی در ارتباط با بدهی و مخارج
۵۵۴	قید بودجه دولت
۵۵۶	قید بودجه بین دوره ای
۵۵۸	دولت چقدر می تواند قرض کند؟
۵۵۸	رشد اقتصادی و نسبت بدهی به GDP
۵۵۹	تورم زیاد و نکول (عدم پرداخت) بدهی
۵۶۰	حسابداری بین نسلی
۵۶۲	کسری ها و سرمایه گذاری
۵۶۶	مشکل مالی قرن بیست و یکم
۵۶۶	مشکل
۵۷۰	راه حل های احتمالی

۵۷۳	نتیجه گیری
۵۷۴	خلاصه
۵۷۵	فصل نوزدهم: تجارت بین الملل
۵۷۷	مقدمه
۵۷۸	بعضی حقایق کلیدی درباره تجارت
۵۸۲	دلیلی بنیادی برای تجارت
۵۸۳	تجارت طی زمان
۵۸۶	تجارت و تولید
۵۸۸	انزوای تجاری
۵۹۰	تجارت آزاد
۵۹۲	درس هایی در مثل سب - کامپیوتر
۵۹۳	تجارت نهاده ها
۵۹۵	انتقال سرمایه در برابر انتقال نیروی کار
۵۹۶	هزینه های تجارت
۶۰۰	کسری تجاری و بدهی خارجی
۶۰۱	تجارت و رشد در سراسر جهان
۶۰۲	کسری های توأمان
۶۰۴	خالص دارایی های خارجی و بدهی های خارجی
۶۰۶	نتیجه گیری
۶۰۷	خلاصه
۶۰۹	فصل بیستم: نرخ ارز و مالیه بین الملل
۶۱۱	مقدمه
۶۱۱	نرخ ارز در بلندمدت
۶۱۱	نرخ ارز اسمی
۶۱۳	قانون قیمت واحد
۶۱۷	نرخ ارز حقیقی
۶۱۸	خلاصه
۶۱۸	نرخ ارز در کوتاه مدت
۶۱۸	نرخ ارز اسمی
۶۲۰	نرخ ارز حقیقی
۶۲۱	نرخ های ارز ثابت
۶۲۲	اقتصاد باز در مدل کوتاه مدت
۶۲۴	منحنی IS جدید
۶۲۶	رویداد اول: انقباض داخلی پول و منحنی IS
۶۲۷	رویداد دوم: تغییر در نرخ بهره خارجی

۶۲۹		نظام‌های نرخ ارز
۶۳۲		سه‌گانه سیاست‌گذاری
۶۳۵		کدام ضلع از مثلث باید انتخاب شود؟
۶۳۹		آینده نظام‌های نرخ ارز
۶۴۱		تعدیل تراز تجاری ایالات متحده
۶۴۲		تعدیل در مدل کوتاه‌مدت
۶۴۳		خلاصه

بخش پنجم: مباحث متفرقه

۶۴۷		فصل بیست و یکم: مباحث متفرقه
۶۴۹		آنچه آموختیم
۶۵۲		ایالات ساسی باقی‌مانده
۶۵۶		نتیجه‌گیری
۶۵۷		فصل بیست و دوم: نمایه
۶۵۹		نمایه موضوعی
۶۸۷		نمایه اسمی

پیشگفتار

وقایع اقتصاد کلانی که در سال‌های اخیر روی داده است، بسیار هیجان‌انگیز و نفس‌گیر بوده و امید است که در طول زندگی ما، دوباره روی ندهند. با وجود آنکه مبانی و پایه‌هایی که اقتصاددانان با آن‌ها فضای اقتصاد کلان را رصا و تحلیل می‌کنند، به قوت خود پابرجا مانده‌اند، بحران مالی اخیر و کساد بزرگ، ما را به چنان گرداب‌هایی افکندند که حداقل در دهه‌های اخیر بی‌سابقه بوده‌اند. کاهش بی‌سابقه قیمت مسکن، افزایش شدید پاداش ریسک مالی، بسط بی‌سابقه ترازنامه فدرال رزرو و توسعه و تسری بحران به سراسر جهان، همگی موارد بدیعی در فضای اقتصاد کلان دهه گذشته‌اند.

این کتاب، در کنار پرداختن به موضوعات کلاسیک اقتصاد کلان شامل وقایع اخیر نیز می‌شود و تحلیل‌های نوینی از آن‌ها ارائه می‌دهد. برای نمونه، می‌توان به کساد بزرگ اشاره کرد که در فصول ده و چهارده به آن پرداخته شده است. به علاوه، فصلی نیز با عنوان مدل‌های «تعادل عمومی پویای تصادفی» (DSGE) به کتاب اضافه شده است. این فصل به تشریح شاهکار مدل‌سازی ادوار تجاری در سطحی متناسب با دانشجویان می‌پردازد تا تحلیل‌های سستی منطبق بر مدل‌های عرضه و تقاضای کل را تکمیل کند.

اکنون زمان مناسبی برای مطالعه اقتصاد کلان است و من بسیار راغب هستم تا ایده‌های تازه را درباره اقتصاد کلان با شما به اشتراک بگذارم و برای استدلال و مباحثه درباره این موارد، از اصول کلاسیک و ایده‌هایی بهره ببرم که برنده جایزه نوبل شده‌اند.

نوآوری‌ها

این بخش بیشتر برای کسانی مناسب است که تا حدی با اقتصاد کلان آشنا هستند و بهتر است دانشجویانی که موضوعات اقتصاد کلان برای آنان تازگی دارد، از خواندن این بخش صرف نظر کنند.

بسیاری از کتاب‌هایی که امروزه به آموزش اقتصاد کلان اختصاص یافته‌اند، بیش از بیست سال قبل به رشته تحریر درآمده‌اند و درک ما از اقتصاد کلان در این دو دهه، به طور اساسی افزایش یافته است. این کتاب، راهکاری در دسترس و البته مدرن، برای برخورداری از این بهبودهاست. ساختار و ترتیب کتاب به شکلی است که اختلاف چندان با دیگر کتاب‌ها ندارم اما مثال‌ها، فن بیان و مطالعات موردی به شکلی هستند که می‌توان گفت این کتاب، دست‌راهِ عالی مناسبی برای فراگیری اقتصاد کلان است. اما، به چیزی در این کتاب ویژه است؟ مهم‌ترین این موارد، به شرح زیر است.

دو فصل دربارهٔ بزرگی

بحران مالی جزئی و نسبی بزرگ که در پی آن آمد، آشکارا، مهم‌ترین وقایع اقتصاد کلان در دههٔ گذشته‌اند. رباب این کتاب در فصولی بحث شده است که به بخش کوتاه‌مدت کتاب اختصاص دارد و دو فصل شامل بحث‌ها اختصاص یافته است. فصل ده (با عنوان مروری اجمالی بر کسادی بزرگ)، بلافاصله پس از فصل مربوط، به معرفی کوتاه‌مدت می‌آید و دانشجویان را با حقایق آماری مربوط به وقایع سال‌های نزدیک و مفاهیم مالی مانند ضریب اهرمی، ترازنامه و اوراق بهادار آشنا می‌کند. فصل چهارده (با عنوان کسادی بزرگ و مدل کوتاه‌مدت) نیز آخرین فصل از بخش کوتاه‌مدت کتاب است. در این فصل، مدل کوتاه‌مدت با تمام جزئیات برای وقایع اخیر به کار گرفته شده است تا جنبه‌های متفاوت سیاست‌های پولی و مالی دولت در پاسخ به این بحران را تشریح کند.

ارائهٔ تحلیل غنی از رشد اقتصادی

رشد اقتصادی، اولین موضوعی است که در این کتاب بررسی می‌شود. در فصل چهارم، مدلی آماری بر مبنای تابع تولید کاب داگلاس ارائه می‌شود. در این فصل، دانشجویان براساس ساختاری ساده در می‌یابند که مدل چیست و با به کارگیری این مدل در دنیای واقع، دلیل اختلاف پنجاهبرابری میان درآمد سرانهٔ برخی کشورها برای آن‌ها آشکار می‌شود. فصل پنجم با زبانی ساده به ارائهٔ مدل سولو، بدون پیشرفت تکنولوژیک و رشد جمعیت، پرداخته است. هدف این فصل آن است که دانشجویان نکتهٔ اصلی سولو را مبنی بر اینکه انباشت سرمایه نمی‌تواند موتور رشد بلندمدت باشد، درک کنند.

فصل ششم به ارائه چیزی اختصاص یافته است که جای خالی آن در کتب اقتصاد کلان در این سطح، به روشنی دیده می‌شود: تقریری موجز و مختصر از اقتصاد ایده‌ها و نگرش پل رومر مبنی بر اینکه کشف ایده‌های جدید، رشد بلندمدت را معماری می‌کند. رویکرد این کتاب این است که ابتدا بلندمدت و سپس کوتاهمدت بررسی شود. استدلال این رویکرد نیز آن است که اگر فرد بداند کاربرد متغیرها در شرایط معمول چگونه است، درک نوسانات کوتاهمدت بسیار سهل‌تر خواهد بود.

مدل آشنا، اما به‌روزشده کوتاهمدت

نسخه مدرن مدل کوتاهمدت عرضه و تقاضای کل، مهم‌ترین دستاورد بخش کوتاهمدت کتاب است. نصف مدرن، به چند منظور است. اول و مهم‌تر از همه آنکه در نمودارهای عرضه و تقاضای کل، به جای آنکه قیمت بر محور عمودی قرار گیرد، تورم قرار گرفته است و این بیشترین کمک را به دانشجویان می‌کند تا با تهدیدات تورمزدایی آشنا شوند. تمام تحلیل‌های کوتاهمدت شامل این می‌تواند در این نمودار به تصویر کشید. نوآوری دیگر در چارچوب عرضه و تقاضای کل، تمرکز بر نرخ بهره و فقدان منحنی LM است. نرخ بهره در فصل دوازده و در وسط ناند مرکزی تعیین می‌شود. در فصل سیزده نیز نسخه ساده‌ای از قاعده سیاست پولی جایگزین می‌شود تا از این طریق، منحنی تقاضای کل به دست آید.

نوآوری نهایی در مدل کوتاهمدت آن است که از ابتدا با قاعدی باز مواجه‌ایم. ادوار تجاری در دیگر نقاط دنیا، یکی از منابع شوک به اقتصاد داخل هستند. با این وجود، برای سهولت روابط، مدل کوتاهمدت شامل نرخ ارز نمی‌شود.

مدل‌های DSGE: مرز تحقیقات دور تجاری

بدون شک، علامت مشخصه و برند تجاری این کتاب، فصل پانزدهم است. در حال حاضر، آشکارا تفاوت زیادی بین اقتصاد کلانی که در سطح آکادمیک تدریس می‌شود و اقتصاد کلانی که سیاست‌گذاران دولت و بانک مرکزی و محققان از آن استفاده می‌کنند، وجود دارد. به شکل سنتی، تصور بر آن است که ریاضیات پیچیده‌ای که این افراد به کار می‌برند، این تفاوت را اجتناب‌ناپذیر ساخته است. با این وجود، در فصل پانزدهم راهی یافته‌ام تا بخشی از این شکاف را بپوشانم و این کار از طریق آشنا کردن دانشجویان با مدل‌های غنی‌تر DSGE در جهت مطالعه نوسانات اقتصادی است. دو گونه نوآوری، این امر را میسر نموده است؛ اول اینکه اثر ضربه شوک‌ها در چارچوب DSGE و با مطالعه بازار کار ارائه شده است. دوم آنکه توابع محرک - واکنش به شکل نموداری معرفی شده‌اند و سپس برآوردهای این اثرات پویا با استفاده از مدلی عالی (اسمتر-ووترز) نشان داده شده‌اند.

تأکید فراوان بر اقتصاد جهانی

در قیاس با بسیاری دیگر از متون درسی اقتصاد کلان، این کتاب تأکید بیشتری بر اقتصاد جهانی دارد. این موضوع از سه طریق حاصل شده است. اول اینکه در این کتاب بر فصول مربوط به رشد بلندمدت تأکید ویژه شده است. ماهیت این فصول به گونه‌ای است که شامل مقایسه‌های بین کشوری هستند. دوم آنکه مدل کوتاه‌مدت، از همان ابتدا (البته بدون نرخ ارز) دارای ویژگی‌های یک اقتصاد باز است. در نهایت باید گفت که کتاب دارای دو فصل در باب موضوعات اقتصاد بین‌الملل است: فصل نوزدهم که به تجارت بین‌الملل پرداخته و فصل بیستم که به مایه بین‌الملل پرداخته است.

پایه‌های خرد و کاربردهای بهتر

بخش چهارم کتاب، شامل پنج فصل است که در باب کاربردها و پایه‌های اقتصاد خردند. ساختار بنیاد این بخش، بسیار مرسوم و سستی است: برای هر یک از اجزا، درآمد ملی (مصرف، سرمایه‌گذاری، دولت و اقتصاد بین‌الملل)، یک فصل در نظر گرفته شده است. با این وجود، مطالب درون این بخش، تازه‌گی دارد. برای نمونه، فصل شانزدهم که به مصرف پرداخته است، بر رابطه اولر متمرکز است که قلب اقتصاد کلان نوین قرار دارد. فصل مربوط به سرمایه‌گذاری نیز با مبنای قراردادن رابطه اولر، بر تشابهات میان سرمایه‌گذاری در اسباب فیزیکی و سرمایه‌گذاری مالی در بازار سهام تأکید کرده است. همچنین در فصل مربوط به دولت و اقتصاد کلان، کاربردی بیان شده که من آن «اشک مالی قرن بیست و یکم» نامیده‌ام. این مشکل، نحوه تأمین مالی مخارج روبه‌رشد مراقبت‌های سلامت را نشان می‌دهد.

تور آموزشی

کتاب از سه قسمت اصلی تشکیل شده است: بخش کوتاه‌مدت و کاربردها و پایه‌های خرد. البته یک بخش ابتدایی با عنوان مقدمات و یک بخش انتهایی با نام مباحث متفرقه، این سه بخش را احاطه کرده است. این سازمان‌دهی، به‌خوبی برتالی از افزایش اهمیت مقوله بلندمدت، در علم اقتصاد کلان است. به‌علاوه، از نظر یک آموزگار نیز تقدم بلندمدت بسیار مناسب است؛ زیرا این موضوع کمک می‌کند تا دانشجویان دریابند زمانی که در مورد نوسانات کوتاه‌مدت صحبت می‌شود، این نوسانات حول چه چیزی صورت می‌گیرند. در ادامه، مروری بسیار اجمالی بر بخش‌های کتاب آمده است.

بخش اول: مقدمات

مباحث با مروری کلی بر علم اقتصاد کلان آغاز می‌شود و اینکه اقتصاد کلان با چه پرسش‌هایی سروکار دارد و فرایند کاوش در این مسائل چگونه است. پس از آن، مواد اولیه فرایند کاوش، یعنی داده‌ها و اطلاعات معرفی می‌شوند و بر حساب‌های ملی تمرکز می‌شود.

بخش دوم: بلندمدت

فصول سوم تا هشتم، به اقتصاد کلان در بلندمدت اختصاص یافته است. در فصل سوم، به اختصار حقایق و ابزارهایی بیان می‌شود که اقتصاددانان بر مبنای آن‌ها، بلندمدت را تحلیل می‌کنند و البته در این بین، تمرکز ویژه بر رشد اقتصادی است. تابع تولید کاب-داگلاس در فصل چهارم به عنوان راهی برای درک تفاوت‌های عظیم میان استانداردهای زندگی ملل مختلف معرفی شده است. مدل‌های نظریه و واقعیت، نقطه قوت این فصل است.

در فصل پنجم، یکی از مدل‌های پر قدرت اقتصاد کلان، یعنی مدل رشد سولو بررسی می‌شود. از این مدل، تا حدی استفاده شده تا بتوانیم پاسخ این پرسش‌ها را دریابیم: چرا بعضی کشورها فقیر و برخی دیگر غنی هستند؟ چرا مردمان ساکن در کشورهای ثروتمند، امروزه بسیار ثروتمندتر از صد سال قبل‌اند؟

البته باید توجه داشت که مدل سولو، توانایی زیادی در توضیح چرایی رشد بلندمدت ندارد و ما ناچاریم برای این مهم، در فصل ششم به مدل رشد رومر مراجعه کنیم که در آن نقش محوری بر اکتشاف ایده‌های جدید استوار است. تفکر در باب اقتصاد ایده‌ها موجب می‌شود تا تغییرات عمیقی در شیوه فهم ما از بسیاری حیطه‌های علم اقتصاد ایجاد شود.

فصل هفتم نیز به بررسی مهم‌ترین بازار در هر اقتصاد، یعنی بازار نیروی کار می‌پردازد. در این فصل، نحوه تعیین نرخ بیکاری مشخص می‌شود. همچنین مشخص می‌شود که خوانندگان این کتاب، به نوعی میلیاردر هستند!

در نهایت، فصل هشتم به مقوله تورم پرداخته است. نظریه مقداری پول (که بنا به تعبیر فریدمن، از آن جهت روی می‌دهد که مقدار زیادی پول، مقدار کمی کالا را دنبال می‌کند)، نظریه بلندمدت تورم را فراهم می‌آورد.

بخش سوم: کوتاه‌مدت

بخش سوم کتاب، به شاخه‌ای از علم اقتصاد اختصاص یافته که احتمالاً دانشجویان، از قبل تا حدی با آن آشنا هستند: مطالعه رونق‌ها، رکودها و کاهش و افزایش تورم در کوتاه‌مدت. پنج فصل این بخش، مجموعه‌ای منسجم را تشکیل می‌دهد که مدل کوتاه‌مدت ما است.

فصل نهم، تصویری مختصر از اقتصاد در کوتاه مدت ارائه می دهد و برخی حقایق کلیدی را به اختصار بیان می کند. نیز مقدمه ای برای مدل کوتاه مدت فراهم می آورد که قرار است این حقایق کلیدی را تفسیر کند. در فصل دهم، نگاهی کوتاه به بحران مالی و کساد بزرگ و تصویری در مورد چگونگی شکل گیری بحران به دقت و بر پایه نظم های آماری ارائه می شود. در این فصل، دو مفهوم مهم ترازنامه و ضریب اهرم نیز معرفی می شوند.

سه فصل بعدی، به بسط مدل کوتاه مدت اختصاص یافته است. فصل یازدهم، یکی از عناصر اصلی مدل کوتاه مدت، یعنی منحنی IS را معرفی می کند. این منحنی نشان می دهد که در کوتاه مدت، نرخ بهره واقعی یکی از تعیین کننده های بنیانی میزان تولید است. فصل دوازدهم نشان می دهد که در اقتصاد، بانک مرکزی چگونه می تواند با هدف حفظ اقتصاد در نزدیکی نقطه اشتغال کامل، نرخ بهره را تغییر دهد. این فصل همچنین مجرای ارتباطی میان تورم و اقتصاد واقعی را نشان می دهد که منحنی فیلیپس نامیده می شود.

فصل سیزدهم، مدل کوتاه مدت را در چارچوب عرضه و تقاضای کل مورد نظر قرار می دهد. این چارچوب اجازه می دهد که تمام پویایی اقتصاد در کوتاه مدت، در قالب نموداری منفرد تحلیل شود. با استفاده از این چارچوب، این فصل بر نقش کلیدی انتظارات، قابلیت اعتماد و سازگاری زمانی در تصمیم گیری تأکید می کند.

در فصل چهاردهم نیز با استفاده از مدل کوتاه مدت، بحران مالی و کساد بزرگ بررسی می شود. در نهایت، فصل پانزدهم نیز ابزارهای نظریات را در قالب مدل DSGE مورد بحث قرار می دهد.

بخش چهارم: کاربردها و پایه های خرد

ساختار این بخش که شامل پنج فصل است، از ساختار حساب های ملی تبعیت می کند و این فصول شامل مباحث بسیار مهمی هستند. به عنوان نمونه، فصل دهم به بررسی چگونگی اتخاذ تصمیمات افراد در مورد برنامه ریزی مصرف طی دوره زندگی اختصاص یافته است. فصل هفدهم نیز قیمت گذاری دارایی های سرمایه ای مانند سهام و مسکن را مورد مذاقه قرار می دهد که البته این فرایند، در چارچوب وسیع تری به نام سرمایه گذاری صورت می گیرد.

فصل هجدهم نیز نقش دولت در اقتصاد کلان را بررسی می کند و در این راستا، بر دو مقوله محوری کسری بودجه و قید بودجه بین دوره ای تأکید می شود. البته این فصل، از مشکلی کلیدی که در دهه های آتی گریبان گیر بسیاری از دولت های سراسر جهان خواهد بود، پرده برداری می کند و آن، چگونگی تأمین مالی مخارج فزاینده خدمات درمانی است که در نیم قرن اخیر به وقوع پیوسته و به نظر می رسد که همچنان ادامه دارد.

در تمامی فصل‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت کتاب، اقتصاد کلان در بستر وسیع‌تر اقتصاد بین‌الملل بررسی می‌شود؛ اما دو فصل پایانی کتاب، از این هم فراتر رفته و اصلی‌ترین مجاری ارتباط اقتصاد با فضای بین‌الملل را بررسی می‌کنند: تجارت و نرخ ارز. چرا کشورها تجارت می‌کنند؟ کسری‌های تجاری خوب است یا بد؟ جهانی‌شدن و برون‌سپاری، چگونه بر اقتصاد کلان اثر می‌گذارد؟ فصل نوزدهم به پاسخ پرسش‌هایی از این دست اختصاص یافته است. فصل بیستم نیز بر مالیه بین‌الملل متمرکز شده و تعیین نرخ ارز، محور اصلی مباحث آن را تشکیل می‌دهد.

بخش پنجم: مباحث سفرفقه

فصل بیست و یکم، نتیجه‌گیری مختصری از مباحث اقتصاد کلان را ارائه می‌دهد. در این فصل، مهم‌ترین درس‌هایی که از کتاب آموخته شد، به اختصار بیان شده و برخی سؤالات و موضوعات ارائه شده است که هنوز درک روشنی از آنها وجود ندارد و علم اقتصاد کلان مشغول بررسی آنهاست.

پیشگفتار مترجمان

«دشواری، در درک ایده‌های تازه نیست؛ بلکه در فرار از افکار کهنه‌ای است که در زوایای روح کسانی که مانند بیشتر ما تعلیم و پرورش یافته‌اند، رسوخ کرده است.»

جان مینارد کینز

رکود بزرگ و ظهور نظریه کینز، انقلابی عظیم در علم اقتصاد بود که سبب تولد علم اقتصاد کلان به شکل رسمی شد. صف‌آرایی کینز در برابر کلاسیک‌ها نقطه آغازی بود تا دعوایی همیشگی میان دو طیف از اقتصاددانان شکل گیرد: کلاسیک‌ها و کینزی‌ها. تعادل بلندمدتی که کلاسیک‌ها برای اقتصاد از طریق مکانیزم‌های خودتصحیح، متصور هستند، بارها از سوی بسیاری از بزرگان کینزی نقد شده است و سرمدار بزرگ آن، جان مینارد کینز، جمله مشهور خود را در این باب چنین عنوان کرده است: «در بلندمدت، همه ما مرده‌ایم!» در طرف مقابل، کلاسیک‌ها همواره انتقادهای فراوانی به کینزی‌ها کرده‌اند که یکی از این موارد، صحت‌نداشتن روابط کینزی در بلندمدت است. به عنوان نمونه، فریدمن نشان داد که رابطه معکوس میان تورم و بیکاری (موسوم به منحنی فیلپس)، تنها در کوتاه‌مدت برقرار است و در بلندمدت صادق نیست.

از بدو تولد علم اقتصاد کلان، همواره این پرسش اساسی وجود داشته که چگونه می‌توان دو دیدگاه کلاسیک و کینزی را با یکدیگر ترکیب کرد. تلاش بزرگانی مانند ساموئلسون، مودیگیلیانی و توبین برای تحقق این مهم، سنتز نوکلاسیک-کینزی را رقم زد. آنها بر این

باور بودند که اقتصاد کلاسیک تعریف شده بر مبنای اسمیت و مارشال، در بلندمدت صادق است؛ اما در کوتاه مدتی که کینز تعریف می کند، کاربردی ندارد. پیدایش سنتز، نوعی صلح نسبی را میان طرفین برقرار کرد که البته دیری نپایید.

کمتر از چند دهه زمان نیاز بود تا این بار، نسل جدید کلاسیک ها به رهبری افرادی مانند لوکاس و با تکیه بر انگاره عقلانیت، مجدداً جان گیرند و تعادل بازارها در کوتاه مدت را امکان پذیر بدانند. به نظر می رسد مقاله وی با عنوان «مرگ اقتصاد کینزی» (۱۹۸۰)، تیر خلاصی بر پیکره رقیب باشد؛ اما اردوگاه طرف مقابل نیز با علم کردن مواردی مانند هزینه های فهرست بها، دستمزد کارایی، قراردادهای بلندمدت، انحراف از عقلانیت کارگزاران اقتصادی و وجود قدرت ها بازاری، دوباره خود را احیا کرد و به مقابله پرداخت. تبیین مش و جدال میان این دو نحله فکری سبب شد که شماری از اقتصاددانان به حیطه هایی وارد شوند که در نوعی آتش بس نسبی به سر می بردند و تحقیقات رشد اقتصادی، یکی از این مناطقی طرف بود. در دهه ۱۹۹۰، مباحث مربوط به رشد اقتصادی بلندمدت، از موضوعات مهم مورد علاقه اقتصاددانان کلان بود. در این زمان، (به بیان برایان استودن) رنسانس تحقیقات رشد اقتصادی به وقوع پیوست. در واقع، نزدیک به نیم قرن تلاش اقتصاددانان که بر روی سوابق کوتاه مدت رشد معطوف شده بود، در این زمان تغییر و رشد بلندمدت، نظر شمار زیادی از محققان را به خود جلب کرد. از دلایل این موضوع می توان به مشارکت های ارزشمند رومر در تدوین چارچوب های تحلیلی جدید و فراهم آمدن مجموعه عظیمی از داده های بین کشوری اشاره نمود.

گرایش دوباره به تحلیل های رشد اقتصادی، با آثار بارو، لوکاس، کروگمن، منکیو، پرسکات و دیگران ادامه یافت؛ اما چارلز جونز از دانشگاه آریزونا بدون شک یکی از موفق ترین افرادی است که در این دوران، به حیطه تحقیقات رشد اقتصادی راه پیدا کرده است. چاپ ۲۳ مقاله معتبر در بازه ۱۹۹۵ تا ۲۰۱۵، تنها در زمینه رشد اقتصادی و انتشار کتاب هفدهم ای بر رشد اقتصادی در سال ۱۹۹۸ (و تجدید چاپ آن در ۲۰۰۱ و ۲۰۱۳)، به خوبی گواهی این مدعاست. کتابی که سولو برای تحسین، در پشت جلد آن چنین نوشته است: «چارلز جونز چهل سال تحقیقات رشد اقتصادی را در مجموعه ای فشرده، شفاف و مدرن، ظاهر ساخته است». پل رومر نیز با اشاره به زبان ساده و گویای کتاب، این عبارات را اضافه کرده است: «سرانجام کسی پیدا شد که نشان دهد می توان تمامی نظریه مدرن رشد اقتصادی را به کلاس های دوره کارشناسی وارد کرد».

کمتر از یک دهه زمان نیاز بود تا کتاب بعدی جونز با عنوان اقتصاد کلان، بر اساس نگرش ویژه وی و با متدولوژی منحصر به فرد، به رشته تحریر در آید؛ کتابی که هم اکنون در بیش از صد دانشگاه ایالات متحده به عنوان منبع درس اقتصاد کلان در دوره کارشناسی اختیار شده

است.^۱ آنچه این کتاب را از بسیاری رقبای خود متمایز ساخته است، ساختار ویژه آن است: تشریح کامل بلندمدت و سپس تحلیل نوسانات کوتاه‌مدت.

بسیاری از کتاب‌های اقتصاد کلان که امروزه در دانشگاه‌های ایران به آموزش اقتصاد کلان اختصاص یافته‌اند، برگرفته از ادبیات علم اقتصاد کلان مربوط به بیش از بیست سال قبل است؛ اما امروزه، درک محققان حوزه اقتصاد کلان از این علم به شکل اساسی و جدی تغییر کرده است.

چارلز جونز، استاد دانشگاه استنفورد، کتاب خود را در سه قسمت اصلی بلندمدت، کوتاه‌مدت و کاربردها و پایه‌های خرد، طبقه‌بندی کرده است که با بخش ابتدایی با عنوان مقدمات و بخش انتهایی با عنوان مباحث متفرقه نیز تکمیل شده است. نویسنده به حق اذعان دارد که این نوع سازمان‌دهی، بازایی از اهمیت مقوله بلندمدت نسبت به کوتاه‌مدت در علم اقتصاد کلان است. همچنین از منظر تدریس نیز تقدم مقوله بلندمدت بر نوسانات کوتاه‌مدت برای درک و فهم بهتر اقتصاد کلان توسط دانش‌جویان ضروری است؛ چراکه دانشجوی زمانی که بداند متغیرها در شرایط معمول چگونه رفتار می‌کنند، نوسانات کوتاه‌مدت را ساده‌تر درک می‌کند.

ویراست دوم کتاب حاضر در سال ۲۰۰۸ و ویراست سوم در سال ۲۰۱۴ ارائه و با نوآوری‌هایی تکمیل شده است. در این کتاب، نویسنده بسیار ماهرانه، با فن بیان خوب و مطالعات موردی، سعی در ارائه دستورالعملی مناسب برای دانشجویان و محققان فراگیری اقتصاد کلان دارد.

شروع بخش بلندمدت، با مباحث مربوط به رشد اقتصادی است. تحلیل رشد اقتصادی با استفاده از تابع تولید کاب-داگلاس، مدل رشد سولو و مدل رشد رومر، در سه فصل مجزا که در نهایت با مدل ترکیبی سولو-رومر تکمیل شده است، تدریجی بی‌بدیل از نحوه تعیین متغیر Y در بلندمدت خلق می‌کند. دو فصل پایانی بخش بلندمدت نیز به معرفی دو متغیر بسیار مهم و نحوه تعیین مقادیر بلندمدت آن‌ها اختصاص یافته است: بکاربرد تورم.

پس از آنکه نحوه رفتار این متغیرها در شرایط معمول بیان شد، نوبت به نوشتن کتاب کوتاه‌مدت یا انحرافات از روند می‌رسد. نرخ بهره، منحنی IS، منحنی فیلپس و چارچوب عرضه و تقاضای کل، مؤلفه‌های مهم مدل کوتاه‌مدتی هستند که در این بخش برای دانشجویان تفسیر و تمامی این آموخته‌ها، به شکل کاربردی-تحلیلی در دو فصل پایانی تکمیل می‌شوند. وقوع بحران مالی و کساد بزرگ در سال‌های اخیر، مطالعه موردی بسیار جذاب است که جونز سعی کرده با تحلیل آن در قالب مدل کوتاه‌مدت، چرایی آن و توالی رویدادها را براساس آموخته‌های فصول پیشین تشریح کند. البته، موضوع تنها به اینجا ختم نمی‌شود؛ درحقیقت، وی این نوسانات را با استفاده از آخرین نسل مدل‌های دور تجاری حقیقی نیز تفسیر کرده

است که با نام DSGE شناخته می‌شوند. معرفی و کاربرد مدل‌های DSGE (که به نوعی، نشان تجاری این کتاب نیز محسوب می‌شود) در یک کتاب مربوط به دوره کارشناسی، نوآوری خیره‌کننده‌ای است که به نظر می‌رسد تنها از عهده جونز بر می‌آید. نویسنده، ارائه این فصل را برای پرکردن شکاف بین سیاست‌گذاری و تدریس در سطح آکادمیک و دانشگاهی اقتصاد کلان قلمداد می‌کند. به نظر می‌رسد به‌زودی بزرگان علم اقتصاد (با اقتدا به تصدیقی که رومر از کتاب پیشین جونز داشته است)، در توصیف این کتاب چنین عنوان کنند: «در کمال حیرت و ناباوری، کسی پیدا شد که نشان دهد می‌توان نظریه ادوار تجاری را در عالی‌ترین سطح، یعنی مدل‌های DSGE به کلاس‌های دوره کارشناسی وارد کرد.»

بخش چهارم نیز به کاربردها و پایه‌های خرد اختصاص یافته است. ساختار این بخش، تداعی‌کننده کتاب‌های ملی است؛ البته در سمت مخارج. مصرف بخش خصوصی، سرمایه‌گذاری و مخارج دولتی، هر یک در فصلی جداگانه بررسی می‌شوند و خالص صادرات، به دلیل اهمیت نرخ ارز، در دو فصل مجزا از هم‌های تجارت بین‌الملل و مالیه بین‌الملل بررسی می‌شود. نقطه قوت مباحث مربوط به این بازه بررسی ارتباط متقابل میان کسری تجاری و کسری بودجه و اثر آن‌ها بر تعیین نرخ ارز و البته تورم است. جونز در فصل پایانی این بخش، با معرفی سه گانه سیاست‌گذاری در اقتصاد باز (سیستم نرخ ارز، قوانین جریان سرمایه خارجی و استقلال بانک مرکزی) نشان می‌دهد که چگونه کارورها مانند آرژانتین که از آبرتورم و افت سریع ارزش پول ملی رنج می‌بردند، با انتخاب نقطه صحیح سیاست‌گذاری، توانستند در کمتر از یک دهه به تورم تک‌رقمی دست یابند.

در پایان کتاب نیز فصلی تحت عنوان مباحث منته‌به قرار گرفته است که برخی مسائل مهم اقتصاد کلان را کرده است که هنوز پاسخ روشنی برای آن‌ها وجود ندارد. تلاش این فصل بر آن است تا تصویری کلی از مسیر آتی اقتصاد کلان در زمینه‌هایی که اکنون محل فعالیت هستند، برای دانشجویان ترسیم نماید. سخن کلی جونز در این فصل آن است که برای سرآمدبودن در علم، باید با آغوش باز از شک استقبال کرد. راه سیری، طوفانی، به سمت روشنایی حرکت کرد.

در مجموع باید گفت که کتاب اقتصاد کلان چارلز جونز، سرشار از نوآوری‌هاست. نقل قولی از ماکس پلانک وجود دارد که می‌گوید علم، با گذشت نسل‌ها پیشرفت می‌کند. به نظر می‌رسد که این کتاب نسل جدیدی از کتاب‌های آموزشی اقتصاد کلان است. ساختار و چارچوب جدید کتاب که با مباحث کاملاً بدیع (مانند مدل‌های DSGE) در کنار یکدیگر قرار گرفته‌اند، تنها یکی از ویژگی‌های این کتاب است. شیوه خاص انتقال مطالب و زبان

سطح را ندارد. کار با نمودار MP به جای نمودار LM و استفاده از نرخ تورم به جای قیمت در چارچوب عرضه و تقاضای کل، دو ویژگی ریاضیات این کتاب است. آشنایی دانشجویان با مفاهیمی مانند بهره‌وری کل عوامل تولید (TFP)، نهاده‌ها و هزینه مبادله، اقتصاد رفتاری، سرمایه انسانی، تورم چسبنده، قاعده پولی تیلور، ضریب اهرمی، خطرات تورم منفی، تورم‌زدایی والکر، توابع محرک-واکنش، حسابداری بین‌نسلی و مشکل مالی قرن بیست و یکم (که به زودی اثرات خود را بر اقتصاد بزرگی مانند ایالات متحده آشکار خواهد نمود) نیز از موارد بدیع دیگری است که کمتر در کتاب‌های مشابه مشاهده می‌شود. بهتر است توصیف درباره این کتاب، «ا عبارات کری هیث^۱ از دانشگاه لوئیزیانا خاتمه یابد: «کتاب جونز، سراسر مدرن و مبنی بر درک و انتقال مستقیم است و به خوبی به رشته تحریر درآمده است.»

مترجمان کتاب در صددند که در چاپ‌های آینده کتاب، مثال‌ها و مصداق‌های آن را برای اقتصاد ایران بومی کنند تا دانش و بیان دست‌به‌بتری از علم اقتصاد کلان و روابط متغیرهای کلان اقتصادی در ایران پیدا کنند. کتاب حاضر با توجه به خصوصیات فوق، کتابی بسیار مفید برای دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد اقتصاد با نه آوری‌های متعدد در آموزش علم اقتصاد کلان است. در پایان، وظیفه خود می‌دانیم از معاونت پژوهشی دانشگاه علامه طباطبائی، انتشارات دانشگاه و تمامی همکارانی که در آماده‌سازی این کتاب به ما یاری دادند، تشکر و قدردانی کنیم.

اسفندیار جهانگرد

مهدی کرامت‌فر

تهران، ۱۳۹۴